

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2915/2021
23.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступају пуномоћници Драгиша Околишанов и Весна М. Голубовић, адвокати из ..., против тужене Радио дифузне установе „Радио телевизија Србије“ Београд, ради заштите ауторског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 153/20 од 25.01.2021. године, у седници одржаној 23.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 153/20 од 25.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 188/19 од 01.07.2020. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 06.07.2011. године до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у преосталом делу којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу исплати износ од још 20.212.083,34 динара, као разлику између досуђеног износа од 378.000,00 динара до укупно траженог износа од 20.590.083,34 динара са законском затезном каматом од 06.07.2011. године до исплате. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 47.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 153/20 од 25.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијени су захтеви тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је дана 04.10.2007. године у својству сценаристе и редитеља закључио два ауторска уговора са Предузећем „ББ“ Агенција за позориште АА, у својству произвођача ТВ серије, којима су регулисана међусобна права и обавезе у вези ауторског дела које ће сачинити за потребе произвођача ТВ серије у реализацији ТВ серије. Тужилац је ангажован да напише сценарио и режира ТВ серију „ВВ“ – жанр ... серија од ... сценаристичке епизоде у свему према упутствима и налозима произвођача ТВ серије. Уговорена је накнада за ауторска дела, тако да тужиоцу, као сценаристи припада накнада у нето износу од 4.000 евра по епизоди, а такође и накнада као редитељу у нето износу од 4.000 евра по епизоди. Уговори се односе на 21 сценаристичку епизоду и толико ће бити исплаћено без обзира да ли ће по завршетку монтажног процеса бити мање или више епизода, а што се односи и на све будуће репризе ТВ серије „ВВ“. У члану 5. оба уговора предвиђено је да ће своја репризна права сценариста, односно редитељ остварити у директном контакту са РТС и власником ТВ серије, према важећем Закону о ауторском и сродним правима, уколико се другачије не договоре. Након тога, између Предузећа „ББ“ и Радио дифузне установе Радио телевизија Србије закључен је уговор којим су регулисана и прецизирана међусобна права и обавезе у вези искључивог права производње и испоруке, а ради емитовања и других облика искоришћавања игране серије под насловом „ВВ“. Уговорено је да РТС има статус продуцента, а „ББ“ статус извршног продуцента и да РТС прихвата да финансира у складу са усвојеним РТС продукционим стандардима и обезбеди новчана средства за производњу ТВ серије до одређеног новчаног износа, те да уговорне стране признају да је РТС искључиви власник серије и да самостално одлучује о комерцијалној експлоатацији исте. По члану 14. уговора, РТС као продуцент и власник ТВ серије и снимљеног материјала има једини искључиво право њеног искоришћавања у смислу емитовања и комерцијалне експлоатације и искључиво право искоришћавања, као и свих других сада познатих и будућих видова експлоатације, односно економског искоришћавања просторно, временски и по броју неограничено. У циљу обезбеђења наведених права у корист РТС, уговорено је да „ББ“ мора у уговорима са ауторима који су ангажовани на реализацији ТВ серије регулисати и обезбедити искључива имовинска права предметно, просторно, временски и по броју неограничено у корист РТС, као и да сва (појединачно наведена) права РТС као продуцент стиче без обавезе на посебну накнаду ауторима и интерпретаторима и трећим лицима по било ком другом основу и виду коришћења односно искоришћавања ТВ серије из уговора. „ББ“ изузетно може са појединим ауторима, на основу претходно добијене писане сагласности директора ТВ Београд, односно главног и одговорног уредника програма у оквиру ког ће се пратити реализација ТВ серије, закључити уговоре којим ће се из средстава РТС писцу сценарија, редитељу, главном сниматељу и композитору уговорити исплата накнаде у случају репризног емитовања ТВ серије, с тим што у уговорима мора бити дефинисан појам „премијерног емитовања“ и „репризног емитовања“ и да ће се накнада исплаћивати искључиво у складу са важећим актима РТС који регулишу питање дефинисања репризног емитовања и накнаде за то и који буду на снази у тренутку репризирања (члан 16. уговора). Уговором је у члану 18. став 2. и 3. дефинисано шта се сматра премијерним емитовањем, а шта репризним емитовањем у ком случају ће се

сагласно Правилнику о искоришћавању ауторских и извођачких остварења на програмима РТС уговорати и права на накнаду за репризно емитовање ауторима. Наведени уговор није раскинут, стављен ван снаге, измењен нити је његова пуноважност доведена у питање евентуалним прекорачењем граница овлашћења које је тужилац, као заступник „ББ“ дао ГГ, као извршном продуценту за његово закључење.

Одлуком о ауторским и интерпретаторским накнадама и накнадама за филмске и телевизијске уметничке сараднике РТС од 18.10.2010. године, предвиђено је да се за уговорену накнаду откупљују ауторска и интерпретаторска права за неограничени број емитовања на програмима РТС, како по броју тако и временски и право емитовања без обзира на модалитете и облике емитовања који су последица техничког и технолошког развоја, као и друга права искоришћавања ауторских и интерпретаторских остварења. Одлуком је предвиђено да се појединим ауторима и појединим категоријама интерпретатора – носиоцима главних улога у реализацији програма играле структуре као ТВ серија, ТВ филм и ТВ драма, може уговорити и право на накнаду за репризно емитовање али искључиво на основу претходно донете појединачне одлуке генералног директора, с тим да се право на накнаду које је регулисано као изузетак уговара искључиво за једно репризно емитовање после премијерног емитовања, а након једног репризног емитовања аутори и интерпретатори на које је примењен изузетак немају право на накнаду за било које будуће репризно емитовање ни по ком основу. Накнада је предвиђена у бодовима и сагласно Одлуци о вредности бода по Тарифнику РТС од 07.03.2011. године за репризно емитовање ТВ серије по епизоди, за писца сценарија накнада је износила 8.000,00 динара, а за редитеља 10.000,00 динара.

Серија „ВВ“ емитована је на каналима РТС у периоду од ...2011. до ...2011. године, сваког дана у 20.05 часова и репризом наредног дана у 16.00 часова. У периоду од ...2011. до ...2011. године укупно је емитовано 126 репризних епизода серије на свим каналима РТС. Тужиоцу за репризна емитовања наведене серије није ислаћена накнада. У току ове парнице, правноснажном делимичном пресудом на основу признања, тужена је обавезана да тужиоцу на име ауторске накнаде исплати износ од 368.000,00 динара са законском затезном каматом. Утврђено је да је поред наведеног износа остао неисплаћен износ од још 10.000,00 динара на име накнаде коју би као сценариста и редитељ примио за једно репризно емитовање за 21 сценаристичку епизоду ТВ серије „ВВ“ на основу наведених интерних аката Радио телевизије Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да тужилац, као сценариста и редитељ ТВ серије, на основу закључених уговора има право на накнаду за једно репризно емитовање ТВ серије „ВВ“ у складу са интерним акатима тужене Радио телевизије Србије, па је тужбени захтев усвојен за износ од још 10.000,00 динара (поред досуђеног износа од 368.000,00 динара). У преосталом делу тужбени захтев је одбијен као неоснован, јер нема места накнади у висини обрачунатој сходном применом уговорних односа које је тужена на други начин регулисала адекватним одлукама и уговорима са другим ауторима.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

По члану 2. став 2. тачка 5. Закона о ауторском и сродним правима ("Службени лист СЦГ", број 61/2004) који је важио у време закључења предметних уговора, ауторским делом сматрају се, поред осталог филмска дела (кинематографска и

телевизијска дела). Коауторима филмског дела се сматрају писац сценарија, режисер и главни сниматељ (члан 11. став 1.). Уговором о филмском делу се једно или више лица обавезују произвођачу филмског дела да стваралачки сарађују на изради филмског дела и уступају му своја имовинска права на то дело (члан 86. наведеног закона). У конкретном случају тужилац је као аутор (сценариста и редитељ) закључио два уговора са агенцијом „ББ“, као произвођачем ТВ серије, којима је ангажован да напише сценарио и режира ТВ серију „ВВ“ од 21 сценаристичке епизоде у свему према упутствима и налозима произвођача ТВ серије и уговореном ауторском накнадом у нето износу од по 4.000 евра (као сценаристи и редитељу) по епизоди. Питање висине накнаде за репривно емитовање није уређено између уговарача у смислу члана 90. истог закона, већ је наведено да ће аутор своја репривна права остварити у директном контакту са РТС и власником ТВ серије, према важећем Закону о ауторском и сродним правима, уколико се другачије не договоре (члан 5. Уговора). Како се уговором о филмском делу, произвођачу дела уступају имовинска права аутора на то дело, а у имовинска права аутора по члану 19. наведеног закона спада право аутора на економско искоришћавање свог дела, то тужилац нема право на накнаду за искоришћавање ауторског дела од стране тужене, применом ове законске одредбе и независно од уговора који је агенција „ББ“, као произвођач ТВ серије (којој су уступљена имовинска права аутора) закључила са туженом. Тим уговором „ББ“ је уговорила да тужена РТС као продуцент и власник ТВ серије и снимљеног материјала има искључиво право њеног искоришћавања у смислу емитовања и комерцијалне експлоатације, односно економског искоришћавања просторно, временски и по броју неограничено, тако да „ББ“ мора у уговорима са ауторима који су ангажовани на реализацији ТВ серије, регулисати и обезбедити искључива имовинска права предметно, просторно, временски и по броју неограничено у корист РТС. Питање накнаде појединим ауторима у случају репривног емитовања ТВ серије, уређено је тим уговором искључиво у складу са важећим актима РТС који регулишу питање дефинисања репривног емитовања и висине накнаде и који су на снази у тренутку репривирања. Следом наведеног тужена није неовлашћено репривно емитовала (искоришћавала ауторско дело тужиоца), нити је супротно наводима ревизије, у погледу висине накнаде обавезује одредба члана 5. два ауторска уговора које је тужилац закључио са „ББ“ Агенција за позориште АА, у својству произвођача ТВ серије јер уговор по члану 148. став 1. Закона о облигационим односима, ствара права и обавезе за уговорне стране, односно њихове универзалне правне следбенике. Зато су као неосновани оцењени наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу чланова 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић